

Indledningen er redigeret af Emilie Karner Hansen og Krista Stinne Greve Rasmussen
Tilsyn ved ph.d. Vibeke A. Pedersen

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med
punktcommentarer, tekstreddegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

Indledning til “Nytaars-Sang”

ved Katja Gottlieb

Indhold

- 1 Førstetrykket
- 2 Form og indhold
- 3 Anvendt litteratur

1 Førstetrykket

“Nytaars-Sang” med førstelinjen “Har Nogen Lyst at kiende” blev trykt første gang i *Dansk Kirketidende* den 27. december 1846. Ugeskriftet, der fungerede som en form for kirkeblad for menigheden omkring Vartov Kirke, blev udgivet og redigeret af to yngre teologer, Theodor Fenger og C.J. Brandt.

2 Form og indhold

“Nytaars-Sang” består af syv strofer, der hver især er bygget op af ni verselinjer med enderim (AbAbCCCdd). Indledningsstrofen, der fungerer som en påkaldelse af tilhørerne, har sit afsæt på tærsklen til nytåret, som har en rolle i såvel folketroen som kristendommen. Digtet spiller fra et kristent ståsted op mod den gamle tradition for i nytåret at tage varsler om det kommende års løb. Disse varsler kunne fx udledes af månen eller vejrliget. Temaet slås an allerede i indledningsstrofen, der spørger tilhørerne, hvem der har lyst til at kende begyndelsen og enden på det ny år, men berøres også i strofe 3, vers 9, hvor der refereres til den første nymåne efter nytår, som i folketroen var vigtig i forhold til forventningerne til årets gang (Ussing 1923, s. 71), og i strofe 4,1-2 hvor der peges på varsler, som kunne tages af “Vind og Blad” (Kristensen 1989, s. 71).

Sådanne varsler, slår digtet fast, behøver det kristne menneske ikke for at vide,

hvordan året, eller livet, går. Enhver, der vil knæle i “*Jesu Christi Navn*” (strofe 2,4), ved, hvad man kan forvente af et nyt år, der begynder i Jesu navn (strofe 3), jf. prædikenteksten nytårsdag, som behandler Jesu navngivning (Luk 2,21); (Hansen 1951, s. 278). Det kristne menneske vinder “Ei under, men langt over / Hvad han, i Kvæld og Gry, / Har drømt om Nytaars-Ny”, og er gennem troen på ham, der “lod sit Hjerte briste, / at det i mange Smaa / Med Fryd kan evig staae!”, sikret frelse. Denne frelsestanke understreges af referencen til Åb 22,13 i strofe 5,5, hvor den begyndelse og ende på året, som nytåret markerer, peger i retning af forestillingen om, at verden en dag når sin afslutning. Med den indsigt kan den kristne gå fortrøstningsfuld ind i det nye år.

3 Anvendt litteratur

- Hansen, Uffe (1951) *Grundtvigs Salmedigtning*, bind 2. København.
- Kristensen, Laust (1989) *Skik og sæd hos bønderne sidst i det 18. og først i det 19. århundrede. De kendte manuskripter af Eskel Sørensen (1771-1835)*. København.
- Ussing, Henrik (1923) *Fra Hedeboegnen. Optegnelser af Marie Christophersen*. København.